

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки і управління

**Довідник
аспіранта**
освітньо-наукової програми
«Економіка»
зі спеціальності 051 Економіка
галузі знань
05 Соціальні та поведінкові науки

Хмельницький

**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АСПІРАНТІВ
про освітньо-наукову програму «Економіка» зі
спеціальності 051 Економіка,
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки**

Гарант освітньої програми – Лук'янова Валентина Вячеславівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі

Контакти: тел.: (067) 3061192, (050)5114397 e-mail: lukianovav@khnmu.edu.ua або lukianivww@ua.fm

Кафедра, де звітується аспірант – кафедра, де працює науковий керівник

Факультет, де звітується аспірант – факультет економіки і управління

Освітня програма – це основний документ на основі якого здійснюється

підготовка доктора філософії, вона містить освітню і наукову складові

<https://khnmu.edu.ua/051-ekonomika-df/>

Унікальність освітньої програми «Економіка» рівня доктора філософії в ХНУ – акцент на інтеграції освітньої та наукової складових підготовки доктора філософії з економіки з урахуванням особливостей розвитку актуальних досліджень у межах наявних наукових шкіл кафедр

Термін навчання в аспірантурі – 4 роки

Обсяг освітньої складової програми (навчальні дисципліни і практика)

становить 60 кредитів ЄКТС або 1800 годин

Освітня програма містить перелік компетентностей (інтегральної, загальних і

спеціальних) та результатів навчання, які отримає аспірант-випускник після її завершення

Індивідуальний план підготовки доктора філософії – складається з

Індивідуального плану навчальної роботи (окремий ресурс у інформаційній базі “Електронний університет” - <http://surl.li/mjoow>) та

Індивідуального плану наукової роботи аспіранта

[\(https://nauka.khnmu.edu.ua/normatyvni-dokumenty/\)](https://nauka.khnmu.edu.ua/normatyvni-dokumenty/), де

зазначено планові і фактичні показники

виконання аспірантом освітньої програми,

результати його атестації

Поточний контроль роботи аспіранта: кожен семестр (за півроку та наростаючим за рік) подаються науковому керівнику звіти про виконання освітньої та наукової складових освітньої програми, їх заслуховування і обговорення відбувається на кафедрі, за якою закріплено аспірант та факультеті економіки і управління.

Термін заслуховування на раді ФЕУ до 1 лютого та 1 липня поточного навчального року.

Відділ аспірантури та докторантури – навчальний корпус 3, кім 3-210.

Електронний ресурс розміщено на сайті ХНУ

<http://surl.li/ihcwl>. Містить основні нормативні документи

щодо навчання в аспірантурі, розклад занять та іспитів

тощо

Вільний вибір дисциплін – аспіранти користуються правом вибору не менш як

25% обсягу дисциплін у кредитах ЄКТС (по 8 кредитів

ЄКТС - як правило, по 2 дисципліни відповідно у 2 та 3

семестрі згідно навчального плану). Каталог вибіркового

дисциплін розміщено за посиланням <http://surl.li/ihcux>.

Процес вибору дисциплін організовано через електронний кабінет здобувача або за паперовою заявою відповідно до Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін в ХНУ - <http://surl.li/ckfyr>

Наукова бібліотека ХНУ – знаходиться за адресою вул. Кам'янецька 110/1, бібліотечний корпус

Інтернет сторінка бібліотеки - <http://surl.li/ihdch>

Бібліотека ХНУ – має значний обсяг книжкового фонду, знайти потрібну паперову книгу чи журнал можна використовуючи її Електронні ресурси. Працівники бібліотеки надають за запитом аспірантів допомогу в реєстрації їх профілів у наукових базах і (Scopus, Web of Science, Google Scholar, ORCID тощо), підбору джерел літератури, надати доступ до публікацій у НМБ та інші послуги

Електронний репозитарій ХНУ – це база, де в електронному вигляді розміщуються методичні видання, посібники, підручники, монографії та інші праці викладачів, співробітників та здобувачів ХНУ

Модульне середовище для навчання (МСН) – розміщено на платформі Moodle за посиланням <http://surl.li/ihdgg> і містить навчальні комплекси по кожному освітньому компоненту (лекції, практичні/ лабораторні завдання/тести, підсумковий контроль, додаткові інформаційні ресурси з дисциплін тощо)

Кожний аспірант отримує індивідуальний логін і пароль для входу до ресурсів Електронний університет та МСН (при реєстрації у одній із цих інформаційних підсистем) - <https://isu1.khmnu.edu.ua/isu/dbsupport/logon.php>

Про форми і методи контролю, систему оцінювання з дисципліни чи практики аспіранти повідомляються викладачем на першому занятті. Цю інформацію можна також отримати у вільному доступі у системі МСН або з робочих програм і силабусів, які розміщено на вкладці сайту кафедри ЕАМ та ІТБ – <https://eamitb.khmnu.edu.ua/obovyazkovi-ok-d/> та <https://eamitb.khmnu.edu.ua/vybirkovi-ok-d/>

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» – <http://surl.li/cochz>. Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт та зазначаються у робочій програмі та силабусі дисциплін, а також у електронному журналі, наявному в інформаційній підсистемі “Електронний університет”.

Оцінювання знань аспірантів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді державною мовою (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Здобувач не вагається у разі видозміненого запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Добре	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді логічний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення, з переконливою аргументацією, але може містити дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою курсу. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, він має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, несистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється здобувачу вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	З а р а х о в а н о	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2		<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни	

Іспит/залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав здобувач з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка/«зараховано», а за шкалою ЄКТС – позначення оцінки літерою, що відповідає набраній кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

- Організація онлайн-занять** – викладач висилає у групу здобувачів або у розміщує системі Moodle лінк (як правило у системі Zoom, або Google Meet) для підключення на певну годину згідно розкладу занять
- Процедура оскарження результатів проведення контрольних заходів.** У разі незгоди з рішенням НПП щодо результатів оцінювання здобувач ВО: при поточному контролі має право протягом трьох днів після оголошення результату поточного контролю звернутися до НПП за роз'ясненням; при семестровому контролі у формі заліку може звернутися до НПП з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення (якщо рішення щодо незгоди не влаштовує здобувача ВО він має право звернутися для вирішення питання до завідувача кафедри); при семестровому контролі у формі іспиту може звернутися до декана факультету з заявою (Положенні про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ – <http://surl.li/cochz>)
- Правила прийому до ХНУ з додатками** (корегуються щорічно), які розміщені на офіційному сайті ЗВО Наука/Аспірантура і докторантура – Вступ до аспірантури (<https://nauka.khmnu.edu.ua/vstup-do-aspirantury/>)
- Науковий керівник** – інформацію про коло наукових інтересів потенційних наукових керівників подано на сторінці кафедри ЕАМ та ІТБ - <https://eamitb.khmnu.edu.ua/>
- Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, у неформальній/інформальній освіті** регулюється Положенням про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ <http://surl.li/codwt>
- Міжнародна мобільність** – супровід зовнішньої академічної мобільності здійснюється відділом міжнародних зв'язків, який відповідає за збір, обробку та поширення серед здобувачів інформації про умови проходження практики, стажування та навчання за кордоном відповідно до укладених університетом договорів (<http://surl.li/oqapi>).
- Наукове товариство студентів та молодих вчених ХНУ** – є союзом студентів, аспірантів, молодих вчених факультетів та інститутів, що сприяє заохоченню до наукової діяльності молоді та розвитку науки в ХНУ, товариство організовує різні цікаві зустрічі, наукові заходи, конкурси тощо
- Матеріально-технічна база ХНУ** дозволяє ефективно і якісно організувати навчальний процес з підготовки здобувачів вищої освіти і сприяє досягненню цілей і програмних результатів навчання за ОНП «Економіка» до якої належать: 5 навчальних корпусів, 5 гуртожитків, Наукова бібліотека, спортивні споруди тощо
- Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)** – У ХНУ діє Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій. З метою запобігання конфліктних ситуацій, пов'язаних із корупцією, щорічно розробляються програма та антикорупційні заходи. Координує реалізацію антикорупційної програми уповноважена особа ХНУ. Інформація розміщено на сайті – <https://khmnu.edu.ua/antikorupczijni-zahody/>. Також у ЗВО діють: Положення про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб; Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій; Положення про запобігання та протидію булінгу
- Скринька довіри** – перейти можна за посиланням у нижній частині головної сторінки сайту ХНУ – <https://khmnu.edu.ua/skrynka-doviry/>; на сайті ФЕУ - <http://surl.li/mrglh>
- Академічна доброчесність** – основними нормативними документами є Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ (<http://surl.li/coanj>) та Кодекс академічної доброчесності (<http://surl.li/cocra>). Аспірантами підписується Декларація учасника освітнього процесу, яка зберігається у їх особовій справі
- Аспіранти залучаються до періодичного перегляду ОП**, приймаючи участь в обговоренні, засіданнях, в опитуваннях щодо якості викладання та надання освітніх послуг

Стаття 62. Права осіб, які навчаються у закладах вищої освіти

1. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, мають право на:

- 1) вибір форми навчання під час вступу до закладу вищої освіти;
- 2) безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;
- 3) трудову діяльність у позанавчальний час;
- 4) додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням;
- 5) безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами закладу вищої освіти;
- 6) безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами);
- 7) користування виробничою, культурно-освітньою, побутовою, оздоровчою базами закладу вищої освіти у порядку, передбаченому статутом закладу вищої освіти;
- 8) забезпечення гуртожитком та цілодобовим доступом до нього на строк навчання у порядку, встановленому законодавством;
- 9) участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозиумах, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікації;
- 10) участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном, у встановленому законодавством порядку;
- 11) участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчального процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- 12) внесення пропозицій щодо умов і розміру плати за навчання;
- 13) участь у громадських об'єднаннях;
- 14) участь у діяльності органів громадського самоврядування закладу вищої освіти, інститутів, факультетів, відділень, вченої ради закладу вищої освіти, органів студентського самоврядування;
- 15) вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу;
- 16) навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також у декількох закладах вищої освіти, за умови отримання тільки однієї вищої освіти за кожним ступенем за кошти державного (місцевого) бюджету;
- 17) академічну мобільність, у тому числі міжнародну;
- 18) отримання соціальної допомоги у випадках, встановлених законодавством;
- 19) зарахування до страхового стажу відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" періодів навчання на денній формі навчання у закладах вищої освіти, аспірантурі, докторантурі, інтернатурі, резидентурі, за умови добровільної сплати страхових внесків;
- 20) академічну відпустку або перерву в навчанні із збереженням окремих прав здобувача вищої освіти, а також на поновлення навчання у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;
- 21) участь у формуванні індивідуального навчального плану;
- 22) моральне та/або матеріальне заохочення за успіхи у навчанні, науково-дослідній і громадській роботі, за мистецькі та спортивні досягнення тощо;
- 23) захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства;
- 24) безоплатне проходження практики на підприємствах, в установах, закладах та організаціях, а також на оплату праці під час виконання виробничих функцій згідно із законодавством;
- 25) канікулярну відпустку тривалістю не менш як вісім календарних тижнів на навчальний рік;
- 26) отримання цільових пільгових державних кредитів для здобуття вищої освіти у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;
- 27) оскарження дій органів управління закладу вищої освіти та їх посадових осіб, педагогічних і науково-педагогічних працівників;
- 28) спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури закладу вищої освіти відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я.

Докладніше: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ

(згідно положень Статті 42 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017, № 2145-VIII)

Стаття 42. Академічна доброчесність

1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

спісування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та спісування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання

здобувачів освіти; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

5. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

відмова у присудженні ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєнні вченого звання;

позбавлення присудженого ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєного вченого звання;

відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

6. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з

плати навчання.

7. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

8. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності; оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

9. Форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами.

10. За дії (бездіяльність), що цим Законом визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>